

Finansdepartementet
postmottak@fin.dep.no

Dette brevet sendes kun per e-post.

Vår ref.:
17/1307- 2- HJFA

Deres ref.:

Dato:
27.06.2017

Hørings svar - forslag til ny personidentifikator (fødselsnummer)

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til høringsbrev av 23. mars 2017, der Finansdepartementet har sendt forslag til ny personidentifikator (fødselsnummer) på høring, med høringsfrist 22. juni 2017.

Vi beklager at ombudets hørings svar ikke ble oversendt innen fristen, og viser til telefonsamtale 23. juni 2017 med Espen Nord Eidene, hvor vi fikk innvilget utsatt frist til 28. juni 2017.

Likestillings- og diskrimineringsombudet har som mandat å arbeide for likestilling og mot diskriminering på grunnlag av kjønn, etnisitet, religion, alder, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, og håndhever diskrimineringslovgivingen på disse områdene.

I lys av vårt mandat har vi merknader til departementets forslag og anbefalinger.

Oppsummering

1. I høringen anbefaler Skattedirektoratet og departementet alternativ 1b, hvor informasjon om kjønn fjernes. Ombudet har tidligere gitt innspill i forbindelse med Skattedirektoratets utredning av mulige konsepter for personidentifikator¹, og er positiv til at ny personidentifikator i Folkeregisteret ikke skal inneholde opplysninger om kjønn. Ombudet støtter Finansdepartementets anbefaling om alternativ 1b, slik det er beskrevet i høringsnotatet.

---

¹ Ombudets brev av 31. mars 2014 (saksreferanse 13/2086) til Skattedirektoratet.

2. Ombudet støtter merknaden i høringsvaret fra FRI – Foreningen for kjønns- og seksualitetsmangfold om at personer som er registrert med «gamle» personnummer, og som endrer juridisk kjønn etter innføring av ny ordning, må få tilbud om nytt personnummer etter det gamle systemet dersom de ønsker dette.

Ombudets vurdering

1. Ombudet viser til sin tidligere vurdering i brev av 31. mars 2014 om konsekvensen av ulike konsepter for personer som ikke passer inn i tokjønnsmodellen, og hvilke diskrimineringsrettslige spørsmål ulike løsninger reiser. Ombudet fremhever igjen at valg av konsept for personidentifikator vil ha stor innvirkning på levekårene og livskvaliteten til personer som ikke passer inn i tokjønnsmodellen. Ombudet mener Finansdepartementets anbefaling om personidentifikator uten opplysninger om kjønn vil bidra til å fremme likestilling og forhindre diskriminering på grunnlag av kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.

Departementet har i høringsvaret vist til utviklingen i andre land, hvor flere går bort fra tokjønnsmodellen, samt fra å ha opplysninger om kjønn i identifikasjonspapirer. Departementet har videre vist til ombudets tidligere vurdering, hvor ombudet fremhevet den raske utviklingen når det gjelder menneskerettighetene til personer som ikke passer inn i tokjønnsmodellen.

Det pågår en diskusjon om hvorvidt det bør innføres en tredje kjønnskategori, slik at også behovene til personer som verken identifiserer seg som mann eller kvinne ivaretas. Dette er på nåværende tidspunkt ikke utredet eller vedtatt.² Innføring av et tredje kjønnsalternativ er imidlertid fremhevet i Europarådets resolusjon 2048 (2015) om diskriminering av transpersoner, punkt 6.2.4: «consider including a third gender option in identity documents for those who seek it».³ Fjerning av opplysninger om kjønn i personidentifikator kan bli aktuelt dersom det i fremtiden blir innført en tredje kjønnskategori. Ombudet mener derfor at departementets anbefaling vil være et godt og fremtidsrettet tiltak.

Løsningene som viderefører opplysninger om kjønn vil ikke ivareta behovene til personer som ikke passer inn i tokjønnsmodellen. Alternativ 3b og 4 vil i størst

---

² Prop. 74 L (2015-2016) Lov om endring av juridisk kjønn s. 6.

³ Council of Europe Resolution 2048 (2015) Discrimination against transgender people in Europe

grad ivareta behovene til gruppen. Ombudet støtter likevel, som FRI, departementets anbefaling om alternativ 1b. Dette alternativet vil i stor grad ivareta behovene for gruppen, samtidig som kostnadene og eventuelle ulemper for den øvrige befolkningen begrenses.

2. Ombudet forstår det slik at juridisk kjønn utstedt etter dagens løsning (som gir informasjon om kjønn) vil kunne leses ut manuelt av fødselsnummeret også etter innføring av ny ordning. Det vil si at den tidligere kjønnsangivelsen til personer som endrer juridisk kjønn etter at den nye ordningen trer i kraft, vil kunne bli kjent for utenforstående ved at fødselsnummeret tildelt ved fødselen beholdes etter innføring av ny ordning. Ombudet mener dette vil kunne reise spørsmål om forskjellsbehandling på grunn av kjønnsidentitet og/eller kjønnsuttrykk. Ombudet støtter derfor FRIs merknad om at personer som er registrert med «gamle» personnummer, og som endrer juridisk kjønn etter innføring av ny ordning, må få tilbud om nytt personnummer etter det gamle systemet dersom de ønsker dette.

Ombudets avsluttende bemerkning

Ombudet har merket seg at departementet under punkt 5.3 Personvern har presisert at hvem som har tilgang til hvilke opplysninger i Folkeregisteret, og hvilke opplysninger som registreres, ikke er tema for konseptvalgutredningen. Det framgår imidlertid av departementets høringsnotat at dersom opplysninger om kjønn fjernes fra personidentifikatoren, vil Folkeregisteret i stedet inneholde et eget felt med opplysninger om kjønn. Ombudet vil derfor likevel bemerke at for personer som har endret juridisk kjønn, vil opplysninger om kjønn kunne være taushetsbelagte opplysninger. Ombudet påpeker at departementet i forkant av innføringen av ny løsning må utrede og vurdere hvordan personvernet til personene dette gjelder kan ivaretas når det gjelder hvilke opplysninger som gjøres tilgjengelig/utleveres til ulike aktører.

Ombudet ser frem til å følge departementets arbeid med å følge opp anbefalingene etter at høringsprosessen er avsluttet. Ombudet står gjerne til disposisjon i arbeidet med oppfølgingen av forslag til ny personidentifikator.

Vennlig hilsen

May Schwartz
fungerende avdelingsleder

Helene Julie Falch
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent, og gyldig uten signatur.

Vedlegg: Ombudets brev av 31. mars 2014 (saksreferanse 13/2086) til Skattedirektoratet.

Kopi til: Espen Nord Eidene